

Climate box

UNBOX IT

Дори малките жестове могат да имат значение

Публикация: Климатично образование за възрастни

Септември 2022

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Climate Vox разработка (CC-BY-NC-SA)

Тази публикация е резултат от проекта Climate Vox, координиран от BUPNET (Германия) в партньорство с CATRO (България), die Berater (Австрия), CESIE (Италия), Caminos (Испания) и Out of the Box (Белгия).

Финансиран от Европейския съюз по програма „Еразъм+“.

Номер на договора: 2020-1-DE02-KA204-007443.

Автори

CESIE: Лаура Ла Скала, Розина Ндукве

Съавтори

BUPNET: Сабине Виман, Димитър Златанов

Извън кутията: Мария Бумбак

CATRO: Росен Петков

Die Berater: Франциска Шефен

Asociación Caminos: Ванеса Питъл

Оформление и дизайн

CESIE

climatebox.bupnet.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Съдържание

Въведение	5
Методологически подход	6
Climate Box – Материали за обучение	7
Модул 1	8
Модул 2	8
Модул 3	9
Модул 4	9
Модул 5	9
Модул 6	9
Фаза на пилотни тествания	12
BUPNET, Германия	13
Asociación Caminos, Испания	15
die Berater, Австрия	17
КАТРО, България	19
CESIE, Италия	21
Out of The Box International, Белгия.....	23
Научени уроци	26
Препоръки	29
Използване на Climate Box ресурсите и инструкции за употреба	34
Заклучения	35
Анекс	36

Въведение

Изменението на климата и свързаните с него явления, като глобалното затопляне и разрушаването на екосистемите, са много глобални проблеми, чиито последици са видими както в краткосрочен, така и в дългосрочен план по целия свят. Опазването на нашата планета ще представлява сериозно предизвикателство за много години напред. Ето защо е важно да привлечем вниманието на всички граждани към изменението на климата и да им предоставим възможност да се замислят за своя личен принос и екологичен отпечатък.

Понастоящем, по-голямата част от проектите и инициативите за екологично образование са насочени предимно към млади хора или към такива, работещи в области, в които изменението на климата вече е широко застъпена тема (напр. земеделие, фабрики, плантации и др.). Групите в неравностойно социално-икономическо положение и възрастните с ниско образование са по-малко ангажирани в подобни проекти и дебати за климата. Макар че насърчаването на действията в областта на климата сред младите хора е от съществено значение, особено в контекста на бъдещите климатични проблеми, не може да се пренебрегват други обществени групи и особено възрастните в неравностойно положение и с ниско ниво на образование и обучение.

Climate Vox е двугодишен проект, финансиран от програмата «Еразъм+». Проектът има за цел да се обърне към уязвими целеви групи, по-специално към възрастни в неравностойно положение и с по-ниско ниво на образование, за да ги включи в специално разработени възможности за обучение по въпросите на изменението на климата. Като основното допускане е, че целевите групи може да не възприемат въпросите, свързани с климата, като приоритетни поради социално-икономическия си статус и свързаните с него предизвикателства.

Консорциумът Climate Vox разработи обучителни инструменти и материали, съобразени със специфичните нужди на целевата група, с особен акцент върху основната информация, приложима в ежедневието и въвеждаща в проблематиката на климата, като допълнително обяснява как личният избор и поведение могат да променят ситуацията. Материалите за обучение се състоят от малки по обем и готови за използване учебни единици както за присъствено, така и за мобилно обучение, които преподавателите и обучителите могат да интегрират в своите курсове. Идеята е, че тези курсове не е задължително да се занимават с темата – например езикови курсове за бежанци, работилници за безработни или курсове по демокрация могат да бъдат подиум за справяне с изменението на климата.

Разполагаемата публикация «Climate Vox Guidance» допълва материалите за обучение по Climate Vox. В нея се представя подходът за това как въпросите, свързани с климата, могат да бъдат разглеждани по активиращ начин. В нея също така се обобщава опитът, натрупан от партньорите на Climate Vox при прилагането на подхода Climate

Вох, и се изтъкват констатациите и препоръките, основани на обратната връзка от преподавателите на възрастни и обучителите, участвали във фазата на прилагане.

Надяваме се, че това ръководство ще предизвика интереса на преподавателите, учителите и обучителите на възрастни, и ще послужи като източник на вдъхновение за включване на теми и дейности, свързани с климата, в различните им лични и онлайн взаимодействия с възрастни обучаеми, за да се повиши осведомеността за климата и да се мотивират участниците да възприемат по-екологичен начин на живот.

Методологически подход

Борбата с изменението на климата е едно от най-големите предизвикателства пред нашите общества и е един от образователните стълбове, на които се основава глобалното гражданство. Днес сме свидетели на безброй промени в нашите екосистеми, чиито опустошителни последици засягат не само околната среда, но и общностите и отделните хора.

Поради социално-икономическите си условия и уязвимостта си някои хора рискуват да бъдат по-силно засегнати от изменението на климата. В тази връзка проектът Climate Vox има за цел да информира, да повиши чувствителността и да предложи нови възможности за обучение на възрастни в неравностойно социално-икономическо положение, които обикновено имат по-малко възможности за достъп до специфично образование и обучение в областта на климата. Следователно целта е да се повиши тяхната устойчивост към климатичните явления и свързаните с тях въздействия, да се насърчи социалното им приобщаване и да ги превърне в «активни граждани», като по този начин се повиши както степента им на информираност, така и степента им на овластяване за прилагане на екологосъобразни ежедневни действия.

Учениците на „Climate Vox“ ще придобият нови знания за глобални явления като изменението на климата и ще могат да разпознаят екологичните, социалните и икономическите му аспекти, като същевременно ще се съсредоточат върху това как да променят личното си поведение и отношение към климата. Целта е да се гарантира, че всички възрастни с лоши възможности за учене, както и социални и икономически затруднения, имат достъп не само до основно и много общо образование за климата, но и до поредица от съвети и добри практики, обхващащи отговорността за консумацията на храна, използването на вода, потреблението на енергия, намаляването на отпадъците, рециклирането и повторната употреба, които да се прилагат в ежедневието.

За тази цел работихме по създаването на теоретични и практически инструменти, които да стимулират знанието и да насърчават по-голяма лична и колективна отговорност към екосистемата и борбата с изменението на климата. За тази цел са представени серия от образователни ресурси, включващи модулите за микрообучение и приложението Climate Vox, които включват дейности стъпка по стъпка, тестове, интерактивни видеоклипове за запознаване на обучаемите и предаване на съдържанието по

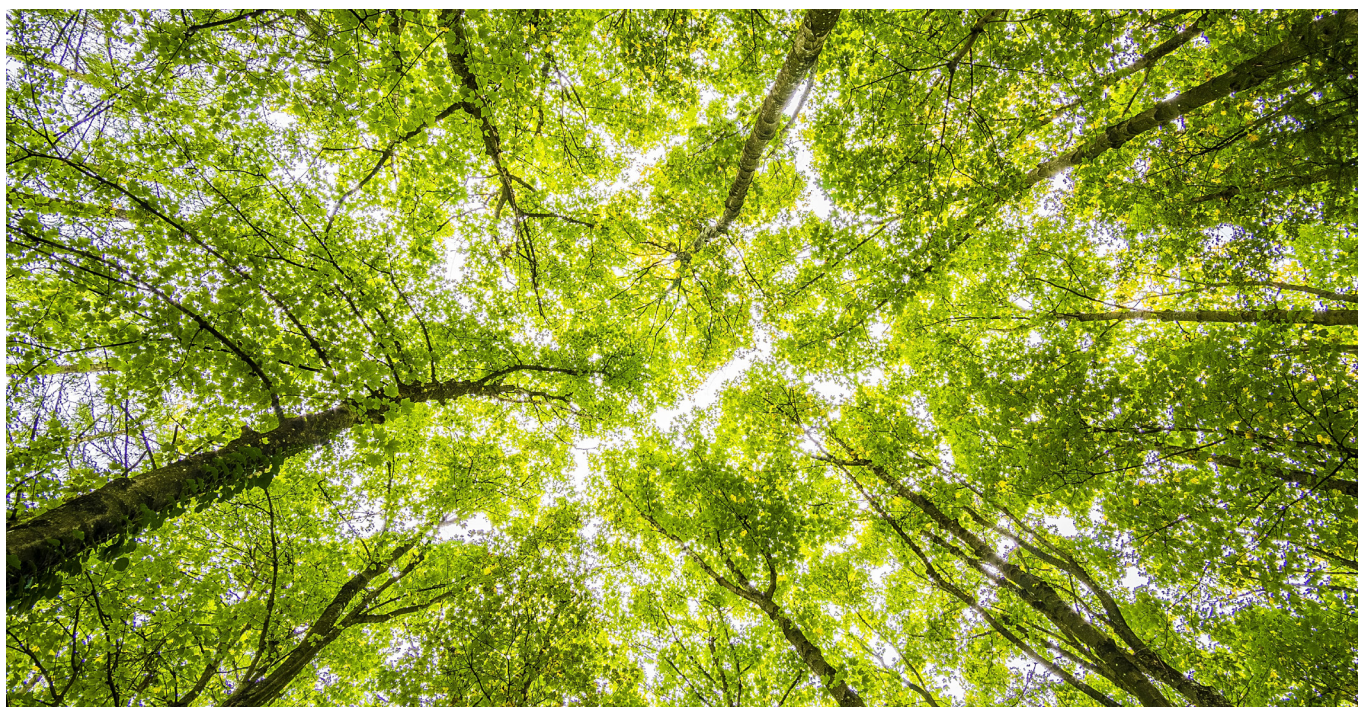
прост, интерактивен начин. Единиците за микрообучение обхващат шест значими и интересни теми, и се фокусират върху това как нашите лични избори и нагласи оказват влияние върху изменението на климата.

Започвайки с личните си практики и екологосъобразен начин на живот, ние можем да допринесем за смекчаване на глобалното въздействие на изменението на климата и същевременно да действаме като «модел за подражание» и «мултипликатори» за другите, като насърчаваме нашите приятели, семейства и общност да правят същото.

Climate Vox – Материали за обучение

Целта на Climate Vox е да създаде набор от инструменти, съдържащи серия от микрообучения, които преподавателите и обучителите на възрастни могат лесно да интегрират в своите курсове и обучения, за да повишат осведомеността за климата и да мотивират възрастните участници да възприемат по-екологичен начин на живот. Всички учебни единици са разработени така, че да могат да се използват в контекста на образованието за възрастни, т.е. при преподаване в клас по други тематични области, като езикови курсове, програми, свързани с пазара на труда и интеграционни курсове. Climate Vox може лесно да бъде адаптиран и приспособен към различните целеви групи и учебни нужди.

Методологичният дизайн и съдържанието на микроучебните единици се основават на основните констатации, получени от предишния Доклад по климатичното образование за учащи в неравностойно положение. Докладът се основава на всеобхватна изследователска дейност, включваща обстойно проучване и интервюта с експерти, за да се анализира цялостното състояние на опазването на климата в страните партньори по Climate Vox, както и основните предизвикателства и съществуващите политики за справяне с тях. Проучването показва, че макар да има общо разбиране за климатичните явления, липсват политики и адаптирани инициативи, насочени към

по-активно включване на хората, повишаване на осведомеността им и подпомагане позитивната промяна на ежедневните им навици.

Въз основа на това проучване разработихме инструментариума Climate Vox, който съдържа шест обучителни модула, обхващащи различни теми, организирани в поредица от микрообучителни единици и свързани с тях дейности, които могат да се изпълняват в група или индивидуално, например у дома, на работа, по време на курс за обучение и т.н.

Всички материали са безплатни и могат да бъдат изтеглени от уебсайта на Climate Vox.

Обучителните модули на Climate Vox включват шест основни теми, по една за всеки модул (M1-M6):

M1 е въведение в глобалния феномен на изменението на климата, докато M2, M3, M4, M5 и M6 се фокусират повече върху нашия личен избор, поведение, нагласи и въздействието им върху околната среда.

Изменението на климата и Личното въздействие

Както индивидуалният, така и колективният избор по отношение на потреблението на природни ресурси оказват силно въздействие върху климатичните събития. Дейностите от модул 1 подчертават връзките между различните явления, които са в основата на изменението на климата. В края на дейностите обучаемите ще придобият по-добра осведоменост за това как устойчивият начин на живот и изборът на потребление са от основно значение за намаляване на въздействието върху околната среда и изменението на климата. Чрез поредица от упражнения, тестове и калкулатори за екологичен отпечатък, учащите могат да разберат въпросите с тяхното темпо, а след това да обмислят собствените си знания и поведение.

Модул 2: Личен избор – Отпадъци и опаковане

Повече от една трета от отпадъците, които генерираме, не се управляват по екологичен начин, като замърсяват природата, пренасят болести, причиняват наводнения, замърсяват въздуха и сериозно застрашават животните и хората. В Модул 2 учащите имат възможността да придобият представа за генерирането на отпадъци, като разпознават различните видове отпадъци и се запознават със събирането на отпадъци, компостирането и т.н., за да възприемат по-екологичен и устойчив начин на живот. Упражнения като «Пазаруване на хранителни стоки» приканват учащите да проучат произхода, транспортните маршрути и разходите за конкретен продукт, но също така и да търсят устойчиви опаковки и екологични алтернативи на пластмасовите опаковки.

Модул 3: Личен избор – Храни и Хранене

Как можем да допринесем за опазването на климата и околната среда чрез избора си на храна? В Модул 3 учениците изследват естеството на храните, които консумират, така че да започнат да наблюдават избора си на храна, да избират сезонни, местни (км 0) продукти, да знаят как да намалят отпадъците, както и да са наясно с последиците от опаковките и замърсяването с пластмаса върху екосистемите. Тъй като храната и храненето са много важни аспекти на нашето ежедневие, целта е да се положат усилия и да се предадат знания и умения за това как да се храним устойчиво.

Модул 4: Личен избор: Потребление и ефективност

Модул 4 запознава учащите с въздействието на изкопаемите горива върху околната среда и здравето, като ги приканва да търсят достъпни алтернативи и стимулира по-широкото разбиране за проблема, вземайки предвид аргументите за и против. Модулът също така разглежда различните фактори (политически, социални и др.), които влияят на потреблението на природни ресурси и дава практически съвети за подобряване на ефективността при консумацията на вода и енергия.

Модул 5: Околна среда – Замърсяване и опазване

В модул 5 се разглеждат последиците от изменението на климата и глобалното затопляне върху нашата околна среда, включително флората, фауната, водата и самия климат. Някои аспекти може да не засягат пряко учащите (напр. застрашените видове), но са интересни и игриви и стимулират творческата работа. Основните цели на Модул 5 са да се определят опасностите, които човешкото поведение крие за животните и растенията, както и участниците да се научат как да допринасят активно за опазването на екосистемите и да определят влиянието на изменението на климата върху живота на нашата планета.

Модул 6: Работа в мрежа и мултиплициране

Всеки може да бъде активен член на местната общност и да действа в полза на климата, независимо от своето ниво на знания, квалификация, език и култура. Всеки е в състояние да изрази своите нужди, мнения, симпатии или антипатии. Чрез Модул 6 учащите придобиват знания и разбиране за активното участие в каузата; развиват умения за творчество, работа в екип и сътрудничество; научават как да участват в демокрацията и местните дебати и да се информират от надеждни източници.

Обучителните модули на Climate Vox се подкрепят от допълнителни образователни дейности, достъпни в специалното приложение Climate Vox, което представлява цифров визуален интерфейс и интерактивен инструмент, допълващ инструментариума на Climate Vox. Приложението може да бъде изтеглено на мобилни телефони и съдържа практически упражнения, които са свързани с шестте модула за обучение в Climate Vox и позволяват на потребителя да затвърди съдържанието.

Всеки може свободно да се запознае с някои от предложените дейности и упражнения по автономен, асинхронен и самостоятелен начин. Целта е учащите да бъдат максимално самостоятелни и да могат да задълбочат личното си ниво на знания за една или повече тематични области.

Освен възможността да задълбочат знанията си, приложението насърчава и самоанализа по въпросите за климата – къде всъщност се намирам спрямо моето поведение, знания и отношение. За тази цел в т.нар. инструмент „паяк на компетенциите“ са предоставени серия от твърдения, които подхващат темите за климата, разгледани в Climate Vox, и по които учащите трябва да заявят своята позиция, отношение и ежедневни навици.

Оценката на твърденията се визуализира в „Паяка на компетенциите“:

Самооценката в Climate Vox ще засили мотивацията на учащите за усъвършенстване и учене през целия живот.

Чрез “Паяка на компетенциите” учащите самооценяват общите си познания по въпросите за климата и околната среда, възприемането и чувствителността си към дадена тема, но също така и всички лични поведения и нагласи. Отговаряйки на поредица от въпроси за знанията, нагласите, поведението (по скала от 1 до 5, като 1 = категорично несъгласие и 5 = категорично съгласие), учащите получават графично представяне на предоставените им отговори (под формата на паяк на компетенциите, адаптиран към една или повече тематични области). Това визуално представяне се фокусира върху три основни аспекта: възприемане и общи познания по климатичните въпроси, добродетелни и екологосъобразни нагласи на учащия, поведение и избор. Те също така имат възможност да наблюдават собственото си поведение във времето, сравнявайки своя “паяк на компетенциите” от един месец до друг, от една година до друга и т.н.

Фаза на пилотни тествания

Всички партньори тестваха материалите на Climate Vox в хода на проекта, за да получат обратна връзка от външни потребители (които не са участвали в разработването) относно практичността, приложимостта и удобството за ползване на ресурсите.

В пилотирането участваха 85 обучители, преподаватели и служители в сферата на образованието в цяла Европа,

Дейностите бяха пилотирани във всички партньорски държави, а също така и с над 300 възрастни обучаеми: Германия, Австрия, Италия, Белгия, България и Испания. Освен това те бяха осъществени с участници от Хърватия, Португалия, Сърбия, Мароко, Сенегал, Гвинея, Северна Македония и Турция.

Във фазата на тестване бяха включени участници с различни профили и социално-културни среди, предвид лесното адаптиране на ресурсите на Climate Vox към разнообразна аудитория. Бяха включени следните целеви групи: възрастни в неравностойно социално-икономическо положение, нискоквалифицирани възрастни, безработни или пенсионери, млади хора, участници в курсове за професионално ориентиране или сесии за професионално ориентиране, мигранти и роми. Сесиите за обучение бяха проведени и в други контексти и учебни среди. Например в България материалите първоначално бяха представени като допълващо обучение към университетската програма на студенти в катедрата по “Природни ресурси и икономика” на УНСС, където беше проведена най-обхватната обучителна сесия.

Целта на тези обучителни сесии беше да се насърчат потребителите да се запознаят с материалите на Climate Vox, да придобият по-конкретна представа за проблема с климата и да преосмислят ежедневиите си навици, за да ги направят по-еко-съобразни. Подходът на обучение чрез равнопоставеност също така позволи диалог и обмяна на опит между участниците, за да се сподели чувството както за индивидуална, така и колективна отговорност по отношение на проблемите на климата. Тези обучителни сесии позволиха на участниците да споделят личния си опит и да дебатираат по въпросите за климата, изграждайки нови мрежи от активни граждани. Същевременно участниците бяха приканени да се замислят за своите добри навици и как да ги променят, за да ограничат “екологичния отпечатък” и да започнат един личен “екологичен преход”.

Със следващите примери се фокусираме върху разнообразието от контексти, в които може да се прилага Climate Vox. Всички примери идват от фазата на тестване, в която всеки партньор е приложил Climate Vox в свои собствени среда и условия.

VUPNET, Германия “свързване с ежедневието на обучаемите, споделяне на опит и учене едни от другиго”

В Германия ресурсите на Climate Vox бяха използвани от единадесет обучители, които работят с три основни групи възрастни обучаеми: обучаеми с мигрантски произход, участващи в курсове по немски език; дългосрочно безработни лица над 50 години, участващи в курс за професионална ориентация и интеграция, и лица на възраст 20-25 години с ниско образователно равнище и пречки пред професионалната интеграция, участващи в курс за кариерно ориентиране.

Обучителните сесии бяха структурирани в четири основни етапа: въвеждаща сесия към проекта, представяне на обучителните модули на Climate Vox, споделяне на добри практики между преподавателите, прилагане и тестване на ресурсите, заключителна дискусия и работа в мрежа.

Обучителите съобщиха, че техните обучаеми често се чувстват безсилни и неспособни да предприемат лични действия във връзка с изменението на климата и често смятат, че въпросите, свързани с климата са второстепенни и не са истински приоритет в живота им поради тяхното социално-икономическото положение.

Обучаващите се участваха в редица практически и теоретични дейности и имаха възможност, въз основа на своя опит и сравнение с връстниците си, да разработят нови дейности, в които всички да участват активно. Например различните дейности бяха обединени под темата “местна храна”, тъй като храната е един от най-важните аспекти в нашето ежедневие, а също така и тема, която представлява интерес за различните култури и народи. В детайли учениците обмениха информация за храните, използвани в съответните им страни на произход, обсъдиха традиционни рецепти със сезонни/регионални съставки, анализираха опаковки, транспортни маршрути и емисии, сравниха списъци с храни от чужбина, отидоха до седмичния пазар и научиха за конвенционалното и биологичното производство.

Въпреки че периодът на пилотното обучение беше сравнително ограничен, всички обучаеми придобиха по-добро разбиране на темата – те осъзнаха някои от връзките и степента, в която всичко е взаимосвързано, и че действията на отделните хора също могат да допринесат за опазването на климата.

Казус: Принос към опазването на климата чрез съзнателен избор на храна

В моя курс темата за храната и храненето се обсъждаше от гледна точка на климата. Всички участници бяха много мотивирани и ангажирани, защото това е тема, която засяга всички ни. Групата се състоеше от десет жени от различни държави като Сирия, Афганистан, Сомалия, Турция и др. Някои от тях се интересуват от темата за изменението на климата и също така знаят, че могат да допринесат за опазването на климата чрез собственото си поведение. Други обучаеми обаче все още не са се занимавали лично с темата. Някои от тях имат информация за нея, защото чуват новини или четат вестници, но не я свързват със собствените си действия, защото се чувстват претоварени или смятат, че така или иначе не могат да променят нищо. Но темата за храната присъства в съзнанието на всички!

Първо започнахме да обменяме идеи за това какво обичаме да готвим, какви съставки се използват и кои от тях са лесно достъпни в Германия. Това доведе до дискусия за разликите в избора на храна, която жените познават от родните си страни, и как я преживяват в Германия. Повечето от тях подчертаха, че са свикнали да готвят с регионални съставки. След това обсъдихме влиянието на избора на храни (регионални срещу вносни) върху климата и особено вредните последици от транспорта (глобална търговия с контейнери...) и свързаното с него потребление на горива (въглеродни емисии).

Въз основа на това учениците съставиха списъци с храни, внасяни от чужбина и от далечни разстояния, както и с плодове и зеленчуци, които произхождат от регионално селскостопанско производство. След това тези списъци послужиха като основа за анализ на собствените им любими рецепти и създаване на собствени списъци за пазаруване, за да приготвят рецепти, които са възможно най-благоприятни за климата.

След това беше използвано посещение на местния седмичен пазар, за да се попитат продавачите за произхода на техните продукти, да се сравнят цените и да се разбере повече за техните продукти. Оттам напазарувахме регионални продукти за традиционно афганистанско ястие, което след това приготвихме заедно. Това беше една благоприятна за климата и межкултурна вечер, която се хареса на всички.

Този пример – а има и други – показва, че упражненията, свързани с ежедневието или опита на учащите създават усещане за съпричастност, което води до повишено желание за справяне с проблема и активен принос. В резултат на това, по време на учебните сесии, обучаемите не само подобриха своята компетентност по отношение на климата, но и своите комуникационни умения и желанието си за учене, както и създадоха добър (межкултурен) обмен в групата.

Asociación Caminos, Испания “Критично и независимо мислене за вземане на по-добри решения”

В Испания ресурсите на Climate Box бяха използвани от десет преподаватели, включващи разнородни групи от ученици на възраст между 18 и 50 години, с различни ситуации на икономически затруднения, социална уязвимост или с мигрантски произход. Различните участници споделят едни и същи предизвикателства, тъй като имат основно ниво на информираност и ограничени познания за климатичните явления, често предавани от новините и вестниците. Освен това, те не разполагат с адаптирани възможности за специфично обучение по въпросите с изменението на климата.

По време на обучителните сесии преподавателите разгледаха шестте теми от обучителните модули на Climate Box, като също така въведоха нови и необичайни теми, свързани с изменението на климата. Беше свършена добра работа за укрепване на екипния дух в групата на участниците, насърчаване на обмена на личния опит от ежедневието, подбора на теми с най-голям интерес и приложимост (готови за използване от участниците), както и за подкрепа на личната ангажираност с намаляването на отпадъците и опаковките. В някои дейности участваха и земеделци от селски общности, които имат по-тясна връзка с природата и които илюстрираха някои добри практики, които вече използват в ежедневието си, като например отказ от опаковки за еднократна употреба, като вместо тях избират собственоръчно направени кошници от сено или дърво.

В Испания преподавателите на възрастни се опитаха да насърчат критичното и независимото мислене на участниците, като им помогнаха да размишляват и да повишат осведомеността си за онези поведения, които могат да бъдат променени, за да се вземат по-добри решения и да се възприеме по-устойчив начин на живот. Участниците бяха поканени да участват в групови дебати, да споделят различни гледни точки и опит, да преживеят дейности на открито, ролеви игри и др. Всичко това, за да се запознаят с нови и непознати концепции, да възприемат критичен подход при справянето с изменението на климата и да засилят личния и колективния си ангажимент.

Казус: Различни хора са изправят пред различни обстоятелства

Аз съм учител в испанска организация, която работи с хора от различни възрасти. От години работя с възрастни в разнообразни среди, но повечето от тях в сферата на неформалното обучение, извън класната стая. Според опита ми в Испания опазването на климата не е било приоритет. Едва наскоро това се превърна в широко обсъждана тема. Въпреки че виждам контейнери за разделно събиране на отпадъци в по-малките и по-големите градове и столици, когато пътувам в селските райони те са рядкост. Когато посещавам приятели, които живеят в села в провинцията, виждам, че “разделянето на отпадъците” означава просто един голям контейнер за всички събрани отпадъци. Когато разговарям с тях за климата, те ми напомнят, че често им е невъзможно да не пътуват с кола, защото или няма автобусни линии, или разписанията не са съобразени с работното им време. Един от моите приятели също така отбеляза, че макар автобусът да има климатик през лятото, пътуването все пак му отнема твърде много време и отново е твърде топло, за да се вози с него. Стана ми ясно, че опазването на климата няма еднакво значение за всички. Всеки пребивава под различни обстоятелства и различна среда на живот. За един човек може да е възможно да направи диетата си по-екологична, докато други нямат бюджет, за да променят това, но им е по-лесно да използват по-малко колата си, за да стигнат до работа, например. Осъзнавайки всички тези аргументи, аз участвах в проекта Climate Vox, обучавайки други възрастни в начините, които могат да използват за подобряване на опазването на климата. Исках да знам какви начини можем да измислим заедно, за да променим собственото си поведение към по-екологичен начин на живот. Тъй като курсът се провеждаше в близост до много плантационни полета, в обучението участваше и един фермер. Бях доста изненадан, когато той се включи и допринесе за обучението. Опазването на климата често се обсъжда по познатия на всички ни начин: да шофираме по-малко, да разделяме отпадъците, да не използваме пластмаса; обичайните съвети; беше изненадващо да видя колко много знаеше той за климата и за това какво е добро за климата и какво не. Знаеше какви машини са по-щадящи климата и какви материали може да използва в плантацията си, които съдържат по-малко пластмаса и са по-рециклируеми. Когато говореше за водата, той обясни, че не може да пести от нея, защото това би разрушило единствения му източник на доходи. Вместо това той не използва токсични материали и продава плодовете си на местните и регионалните пазари, вместо да ги изнася в далечни страни. Той обясни също, че никога не е използвал пластмасови опаковки, когато е продавал плодовете си, а вместо това е използвал торби от плат и дори домашно направени кошници от сено или дърво. Когато останалите участници го попитаха откъде знае толкова много по темата, той разкри, че е научил много от баща си, който е притежавал плантацията преди него. Той каза също, че е станал по-информиран по въпроса, след като дъщеря му се върнала от училище и започнала да води кампания за защита на климата. Искал да допринесе за една по-зелена планета за своите деца и внуци, за да могат те да живеят в по-добра хармония с природата. Обсъждайки проблема, че различните хора се сблъскват с различни обстоятелства и поради това не могат всички да предприемат еднакви действия, той обобщил:

“Но тогава всеки човек трябва да направи поне това, което може сам. Ако всеки човек адаптира един навик, едно нещо, което смекчава последиците от изменението на климата, тогава този свят ще бъде по-добро място.”

Трогнат от аргументите и страстта на фермера, всеки от участниците се вдъхнови да промени трайно един от навиките си към по-благоприятно за климата поведение и да поддържа връзка за това как се справя.

die Berater, Австрия “Информация; повишаване на осведомеността за околната среда; укрепване на съзнанието”

В Австрия ресурсите на Climate Vox бяха използвани от 27 преподаватели на възрастни в няколко курса за обучение, по-специално: професионално ориентиране, връщане на пазара на труда, професионално квалифициране, основно цифрово образование, курсове по немски език, обучение за кандидатстване за работа, в които участват и учащи с ниски нива на немски език или с мигрантски произход.

Дейностите бяха структурирани в три основни етапа: встъпителна сесия, в която беше направен общ преглед на изменението на климата, тестова фаза на някои дейности, избрани от инструментариума на Climate Vox, и фаза на оценка и самоанализ. Във въведението беше подчертано също, че е важно да се адаптират учебните материали, като се вземат предвид различните културни контексти и възможните езикови бариери, и следователно да се избере най-подходящият начин за предаване на посланието и знанията на всяка конкретна категория участници.

Чрез комбинация от теоретични знания и практически дейности (от обучителните модули на Climate Vox и приложението Climate Vox) участниците успяха да споделят идеи и виждания, да се запознаят по-добре със съдържанието и, най-важното, да придобият по-голяма осведоменост и да преосмислят ежедневните си избори и навици. Практическите методи, като например градинарство на перваза на прозореца, съчетани с теоретични фактологични познания по темите, повишиха ефективността и въздействието на обучителните сесии върху участниците.

Участниците имаха възможност да се ангажират с различни теми и да преосмислят собствените си мнения и навици, като същевременно споделят опита си с другите.

Казус: Слънчогледът с ябълката

Групата от 11 младежи беше относително безразлична, когато темата за климатичната кутия беше поставена на масата. Имаше големи прозаявки, “О, не, наистина?” и дори “Това вече съм го чувал”. В рамките на професионалната ориентация участниците не очакваха непременно да се занимават с климата, времето и др. Това бяха и първите асоциации по отношение на въведението.

Участниците показаха слаби или почти никакви познания, когато стана дума за глобалното затопляне и благоприятните за климата варианти на хранене. Те драскаха по повърхността, наизустяваха съдвкани знания (“Fairtrade винаги означава детски труд, видях това в You-Tube” или “Органичната храна ВИНАГИ е по-здравословна за организма, отколкото никаква органична храна. Какво означава органична храна? Нямам представа”).

Когато ставаше дума за изследване на собствените хранителни навици, учащите бяха разкъсани между честността и срама. В края на краищата, те представяха навици, които можеха да бъдат смущаващи (“Пич, два дурум кебапа на ден? Отвратително!”). В последствие обаче се появи информация, която сблъска участниците със собствената им битова преходност. Впечатляващо, те преминаха към темите за артериосклерозата, омазняването на черния дроб и консумацията на месо. От грахови протеини до “витамини, които могат да заменят месото” – всичко беше налице. В крайна дейността ни се свеждаше до изследване на собственото разбиране за храната и практикуване на изследователски умения. Бавно, участниците се събудиха и това им повлия по съвсем конкретен начин. Те спореха за местата на производство на Кока-Кола и обменяха мнения за методите на умъртвяване на крави и прасета. Из часовете проучване, проверяване на фактите и методите за анализ на хранителните стойности, учениците говореха и за най-добрите вегетариански пастети (“Очевидно са отвъд месото на Burger King!), изгаряха от горещи дискусии за отказа от месо и съвсем скоро осъзнаха, че светът не може да бъде спасен за един ден.

След това се замислиха, че отпадъците не се произвеждат само в собствената им страна и може би има по-добри методи за рециклиране на бутилките за еднократна употреба: (“Ей, това в Германия е много яко, 25 цента за бутилка? Не мога ли да си взема австрийските бутилки там? Готино! Ще отида в Германия, ще събирам бутилки и ще печеля пари!”). Въпросът постепенно се превърна в доста голям, а ние все още не бяхме седнали в световното кафене и не бяхме обсъждали отделни теми за климата и предотвратяването на производството на отпадъци.

Часовете летяха, методите и упражненията придобиваха все по-голяма пълнота, и възникваха все повече и повече въпроси.

Накрая участниците се потопиха в практиката. Свободно следвайки мотото “Всеки трябва да е засадил ябълково дърво в живота си”, бе даден старт на проекта “Засаждане на саксии с цветя”. Хората се организираха заедно, сформираха малки групи и си разпределиха задачите. Какво трябваше да се осигури? Какво е необходимо? Възникна въпросът дали някой някога е засаждал нещо сам. Всички участници дадоха примери. Имаше всичко. От малки картофи до бабини домати.

Накрая един от участниците съобщи, че веднъж е засадил ябълкова пита и от нея е израснал слънчоглед. Кой би си помислил това? Изменението на климата все още може да ни изненада. И кой знае? Може би засадените саксии в крайна сметка ще пораснат във възрастни хора, щадящи климата!

КАТРО, България “Проактивност и лична ангажираност за възприемане на устойчив начин на живот”

В България ресурсите на Climate Vox бяха тествани от 11 преподаватели на възрастни, както и от студенти от втори курс в катедрата по “Природни ресурси и икономика” в УНСС. Студентите бяха на възраст между 21 и 23 години. Освен това всички те идваха от различни райони на българската провинция, за да учат в университета, и по тази причина показаха засилена чувствителност към проблемите на околната среда и климата, тъй като климатичните промени имат много по-ярко въздействие върху селските територии и общности.

Участниците бяха включени в различни практически и групови дейности: Загриващи упражнения за споделяне на виждания и идеи за изменението на климата, ролеви игри за осъзнаване на причините за различните мнения по един и същи климатичен казус, дейности за повишаване на осведомеността за промяна на ежедневните потребителски навици (напр. създаване на календар със сезонни храни, използване на калкулатор за собствения екологичен отпечатък или по-специфичен калкулатор за въглероден отпечатък и др.) В последствие, някои от участниците бяха силно мотивирани да променят отношението си и да станат по-проактивни и отговорни в опазването на околната среда, след провеждането на дейностите по Climate Vox.

Българските участници изглежда имаха общи и широко разпространени познания по въпросите за климата, но имаха сравнително негативно отношение към перспективата лично да допринесат с нещо значимо и позитивно. Climate Vox им позволи да станат по-ангажирани, да се съсредоточат върху личното си поведение, а също и да интегрират различните виждания и мнения на останалите членове на групата, като се “поставят на мястото им”. Това засили техния поглед върху причините за сложността на проблемите, свързани с климата, и им помогна да търсят компромиси, консенсус и решения, вместо да търсят някой или нещо, което да обвинят.

Казус: Ролята на образованието в нагласата към опазването на околната среда

Тъй като идвам от семейство учители, беше неизбежно да разбера, че в образованието влияние върху учениците оказва както самият изучаван материал, така и отношението на учителя към него. С други думи – “защо” трябва винаги да идва преди “как” или “кога”.

Тъй съм заобиколен от хора, които действително биха могли да използват в практиката си дейностите от модулите на Climate Vox, реших да събера леля ми – учителка по биология, както и майка ми, която току-що започна да учи Неформално образование в Софийския университет “Св. Климент Охридски”, и любезно ги помолих да поканят колкото се може повече колеги в парка заедно с мен, за да им разкажа за Climate Vox. Предварително им дадох някои от разработените материали, знаейки, че всички, които дойдат, ще са разгледали поне някои от тях. Идеята ми не беше да разиграваме дейности, тъй като знаех, че всички те са правили много от това в учителската си практика, а да поговоря с тях за идеята на проекта, както и как биха могли да представят темата на своите ученици, така че наистина да ги грабнат. Резултатът беше много интересен: дойдоха петима гимназиални учители и университетски професор, заедно с някои случайни хора и проведохме приятен и продуктивен разговор за изменението на климата, седейки на едно много красиво място в южния парк на София. Обсъдихме целевата група, същността и причините за липсата на знания за изменението на климата сред различните хора, както и цялостния обхват на проблема – наситената и често объркваща информация по темата. Обсъдихме каква е ролята на семейството и образованието за възпитаването на правилни нагласи и поведение, които да гарантират опазването на околната среда, и стигнахме до заключението, че няма по-важни фактори от тях. В този ред на мисли обсъдихме как, независимо от различните мнения на всички по отношение на изменението на климата или, действително, по всеки друг въпрос – всеки от нас в крайна сметка допринася с нещо. Това означава, че един учител по история ще разполага с много добра социологическа или културологична гледна точка, от която да изследва влошаващите се през вековете отношения между човека и природата, както и какви конкретни цивилизационни развития са допринесли за това – какви са политическите, икономическите фактори, влияещи върху проблема – и да ги предаде на своите ученици. Географията и биологията, от друга страна, могат да посочат кои райони произвеждат какви видове храни и как това се отразява на живота през по-дълги периоди от време, и обратното – как живите организми променят средата си на живот. Освен това учителят по английски език може да коригира граматиката и етикета на своите ученици, като играе с тях ролевата игра от Модул 4; учителят по математика може да помогне на своите ученици да решат задачи, свързани с ресурсите, изразходвани при предоставянето на обществени и комерсиални услуги, или с количеството замърсяване, генерирано за определени периоди от време чрез различни замърсители. Независимо от различните ни позиции, всички ние имаме свое лично отношение към природата. И макар образованието да ни снабдява с техниката, знанията и способностите за решаване на проблеми, от учителите зависи да ни насочат към правилните въпроси и да ни внушат отговорността да търсим отговори, вместо оправдания. Всички учители, в зависимост от своята област, имат уникална гледна точка към проблемите на климата и могат да я използват, за да мотивират учениците си да видят проблема от различни ъгли. Не е необходимо “Climate Vox” да бъде отделен курс – дейностите в него могат да бъдат интегрирани във всяка област на образованието. През следващата учебна година те ще използват модулите в своите часове и ще предоставят обратна връзка за резултатите. В рамките на тази среща стигнахме до заключението, че това е един от най-добрите подходи за използване на Climate Vox и очакваме с нетърпение да видим резултатите.

CESE, Италия “Информирани, ангажирани и овластяване на учащите”

В Италия ресурсите на Climate Vox бяха тествани от 20 преподаватели на възрастни и социални работници, работещи с разнородни групи учащи: възрастни в неравностойно социално-икономическо положение на възраст между 20 и 40 години, мигранти, млади хора, които имат трудности с работата, и NEETs (хора извън работния пазар и образованието). Освен това участваха експерти и активисти в областта на околната среда.

Като се има предвид липсата на теоретични познания и общо разбиране за въпросите, свързани с околната среда и климата сред участниците, първият опит беше да се представи проблемът с климата като цяло и да се направи общ преглед на основните причини и последици от него. Поради тази причина, въпрос като “Какво е климат?” и “Какво виждате?”, дори и да изглеждат много общи, могат да се използват за въвеждане на неквалифицирани и слабо информирани целеви групи в темата. След това бяха подбрани дейности и добри екологични практики от Climate Vox, които участниците да възпроизведат у дома в собствения си контекст, например добри практики, свързани с консумацията и изхвърлянето на храна. Беше взето предвид, че различната аудитория има различни нужди и различни културни навици, свързани с храната и храненето.

Отново, както и в други страни, беше направен опит да се съчетаят теоретични и практически дейности, за да се даде възможност на участниците да се включат и да бъдат ангажирани. Една от възможните дейности беше избор на храна и съвместно пазаруване (предпочитаме да отидем на местен пазар, а не в голям магазин, за да изберем км 0 храна), преди да преминем към по-сложни дейности за повишаване на осведомеността.

Дейностите на Climate Vox бяха тествани и в средно училище, където въпросите за околната среда и климата са неразделна част от учебната програма. Дейностите на Climate Vox бяха напълно допълващи се и мултидисциплинарни, като бяха насочени към широк спектър от теми и учебни предмети.

Казус: Хранете се отговорно и намалете екологичния си отпечатък

Аз съм социален работник и работя най-вече с жени мигранти от различни страни. В нашата асоциация жените идват, за да получат нови знания, да намерят нова работа, но също така да се запознаят с нови хора и да създадат нови мрежи. Някои от дейностите всъщност се насърчават с цел да се създаде чувство за общност и споделяне на общи ценности сред жените.

Поради различния си произход и етническа принадлежност, те имат много разнородно културно наследство, включително различни обичаи и хранителни навици. Тъй като темата за храната и потреблението е една от най-интересните за тях, решихме да изпробваме някои от дейностите на Climate Vox, насочени към овластяване на хората при избора на сезонни храни, местни км 0 храни и такива, които могат да бъдат закупени в насипно състояние. Всъщност осведомеността за нашия екологичен отпечатък, свързан с прекомерната консумация на опаковани в пластмасови и картонени опаковки храни при ежедневното пазаруване, е слаба. В нашата асоциация организираме и някои курсове по готварство и социални вечери, така че въпросите, свързани с храната, са много чувствителни за нас и трябва да се грижим за тях.

Следвайки идеите, споделени от партньорите в Climate Vox, отидохме на местен пазар в Палермо, проучихме произхода на различните храни, тяхната сезонност и успяхме да закупим продуктите в насипно състояние, без да прибягваме до опаковки. Изпълнихме дейността “Хайде на пазар!”, илюстрирана в Climate Vox. Тази дейност също така даде възможност да се привлече вниманието на жените мигранти към съзнателното използване на парите им и пестенето на бюджета при закупуването на устойчиви храни, по възможност сезонни и в насипно състояние, така че да се намалят допълнителните разходи и да се научат да консумират както екологично, така и етично.

Out of The Box International, Белгия “Оптимизиране на учебния процес с обучаеми на различни нива и с различни способности в цяла Европа”

Out of The Box International проведе онлайн обучение с шестима преподаватели на възрастни не само в Белгия, но и в страни извън консорциума, в който работи Out of The Box: Хърватия, Португалия, Сърбия. То беше насочено към много разнородна аудитория – от млади хора до възрастни над 60 години, включително уязвими групи като възрастни с ограничени възможности за учене и ниско ниво на образование, жени от ромски общности и др.

Материалите от Climate Box бяха оценени като адекватни и лесно приспособими към различните контексти. Дейностите бяха добър пример за това как сложното съдържание може да се преподава ефективно на възрастни учащи се и как могат да се използват различни видове дейности за рационализиране на учебния процес с учащи на различни нива и с различни способности.

Всяка страна адаптира дейностите към собствения си контекст:

Португалия: поради реалностите в региона, „Модул 2: Личен избор – Отпадъци и опаковки“ беше определен като особено интересен, тъй като участниците не бяха запознати с някои системи за управление.

Белгия: Участниците обсъдиха „Модул 4: Личен избор – Потребление и ефективност“ и споделиха как “малките неща”, свързани с потреблението на вода и електроенергия, могат да повлияят на нашето ежедневие.

Хърватия: Участниците обсъдиха личния избор, свързан с потреблението на енергия и храни, като използваха редица интересни инструменти, включително калкулатора за екологичния отпечатък.

Сърбия: Участниците бяха много изненадани и очаровани от това, което научиха по тази темата за климатичните промени – откъде идват и какво е нашето лично влияние върху тях, особено факта, че изкопаемите горива са една от най-големите заплахи за околната среда. Семействата на повечето от участниците изкарват прехраната си, работейки в близката въглищна мина, което напълно промени възприятието им. Те стигнаха до заключението, че бъдещото поколение (т.е. нашите деца) ще плати висока цена за добива на тези суровини.

В заключение, чрез участието си в «Climate Vox», учениците придобиха ново разбиране за изменението на климата и научиха повече за това какво причинява неосъзнатото човешко поведение на планетата. В резултат на това участниците бяха силно мотивирани да действат заедно като „мултипликатори“ и посланици на околната среда, като предават добри практики и екологични съвети на своите семейства, приятели и хората около тях.

Казус: Малките неща са от значение

Родом съм от малък град на брега на морското далматинското крайбрежие. Тук хората живеят спокойно, предимно в хармония с природата, поне така биха казали. Поне така бих казал и аз. Хората тук са много свързани с природата – особено с морето. Хората сами отглеждат храната, от която се нуждаят, и това не е просто традиция, а начин на живот. Производството на зехтин и вино е част от почти всяко домакинство тук – също като риболова.

Събрах група от десет пенсионери и ги включих в проекта «Климатична кутия». Познавам всички тях и те познават мен. Те са ме наблюдавали как раста. Отначало бяха малко неохотни да участват, защото това е нещо ново за тях. Чували са за проектите на ЕС главно по телевизията, но никога не са участвали в такива. Знаят за изменението на климата главно от телевизията (новини, документални филми и др.), тъй като не използват толкова много други медии (мобилен телефон, компютър), а ако го правят, то е заради други интереси. Първото препятствие беше да им обясня какво правя и как работи системата; след това ги запознах по-подробно с проекта. Преди да започна дейностите, им зададох въпроси за връзката им с природата, за зависимостта им от нея и какво означава тя за тях и за начина им на живот. Както казах, тяхната изходна позиция беше, че живеят в хармония и изпитват голямо уважение към природата. Когато започнахме дейностите, забелязах, че те започнаха да осъзнават, че не живеят в хармония с природата толкова, колкото са предполагали.

Факт е, че те не могат да направят огромни промени в живота си, като например да си купят електромобил, да поставят слънчеви панели, да използват обществен транспорт и т.н. Затова започнахме да се фокусираме върху това какво могат да направят в домакинствата си и в поведението си, за да направят положителни промени. Фокусирахме се върху личното потребление на енергия и малки поведенчески промени, като например носене на платнена торба за пазаруване, изминаване на по-малки разстояния пеша вместо с кола, рециклиране и др. Участниците бяха, от една страна, шокирани от констатациите и прозренията за личния си отпечатък върху климата, а от друга – възхитени от факта, че могат да направят малки промени, които имат положително въздействие върху живота им и върху климата.

Изминаха около три месеца, откакто приключиха нашите дейности и аз се върнах в моята общност. Докато се настанявах, излязох на разходка и срещнах 84-годишния си съсед, един от участниците, който караше колело. Каква гледка. Той се спря и ми разказа как е продал любимата си кола и си е купил колело, как животът му се е променил към по-добро и че се чувства отново като дете, поне когато е на колелото. Поговорихме си малко и той си тръгна с колелото.

Нашият съсед Боголюб вече е вдъхновение за всички нас. Непринудено разговарях с моите участници (съседи), когато ги срещах, и им разказвах за въздействието, което Climate Vox е оказал върху тях. Те са въвели малките промени в действие и са щастливи от това. Виждам ги как сутрин носят платнената торба на път за пекарната. Това показва, че малките действия, малките неща и малките промени имат значение.

Научени уроци

Обучителните модули и приложението на Climate Vox са свързани по такъв начин, че разглеждат изменението на климата във всичките му аспекти, възможни причини и въздействия, за да повлияят на личния избор и да насърчат по-устойчив начин на живот. Следователно мултидисциплинарният подход на Climate Vox ви позволява като учител/преподавател да прилагате разработените ресурси в различни контексти и учебни среди. Climate Vox е специално разработено обучение за възрастни, но може лесно да се адаптира и към други контексти на обучение, като например неформално образование и в рамките на младежки центрове, училища и възможни учебни среди, където екологичното образование е ценено.

Това, което стана ясно от нашия опит по време на пилотните тествания на Climate Vox, е необходимостта да имаме ясна представа за нашите участници и да вземем предвид техните лични характеристики (възраст, пол, националност и семейно положение), социално-професионални условия (ниво на квалификация, образование, професия и финансово положение), социално-културна среда и начин на живот (къде живеят, техните интереси, потребителски навици). Предварителният анализ на тези характеристики ще ви позволи да определите по-добре знанията, нагласите и поведението на различните обучаеми, за да адаптирате материалите за обучение в съответствие със специфичните нужди на една или повече целеви групи. Имайте предвид, че целта е да се повиши участието и интересът на възрастните в неравностойно социално и икономическо положение и да се превърнат в устойчиви граждани, които са в състояние да възприемат екологично устойчив и зелен начин на живот.

В Climate Vox начинът, по който се разпространява и предоставя съдържанието, е изключително важен.

Ето защо, ако целта е съдържанието да бъде достъпно за всички възрастни, е необходимо да се използва подходящ език в зависимост от целевата група, за да се избегне всякакъв вид езикова бариера.

Поради тази причина дейностите, представени в шестте модула за обучение, са класифицирани според трудността на съдържанието (основно или напреднало) и необходимото ниво на езика (умерено или прогресивно), така че всеки да се чувства способен и уверен да общува и обсъжда изменението на климата. С участието си в дейностите на Climate Vox възрастните учащи се научават нови термини и определения, за да общуват за климата, като същевременно назовават по правилен начин и разграничават различните климатични явления. Освен това използването на снимки и нагледни материали в Climate Vox улеснява предаването на съдържанието от неговорещите езици и осигурява по-голямо участие.

Не бива да забравяме, че начинът, по който различните хора обсъждат въпроса за климата, е повлиян не само от техния личен и пряк опит, но и от някои културни филтри, които определят начина, по който възприемаме света и взаимодействаме с него.

Силно препоръчваме да вземете предвид всички социални норми и потребителски навици, например по отношение на храната, използването на ресурсите и т.н., които са специфични за различните култури и народи. Всъщност добрите практики за потребление на енергия може да са по-разпространени в

някои страни, отколкото в други, поради специфичните условия и достъпа до енергийни източници. Съществуват и някои въпроси, като храненето и консумацията на храна, които също произлизат от културните практики и обичаи. Следователно това, което се яде и консумира, се променя в различните региони (което увеличава разнообразието на храните), както и сезонността на продуктите, обработката на храните и т.н.

Ето защо е добре да включите екологични практики и зелени действия, които произтичат от разнообразието на културите и личния опит на вашите участници. Също така не бива да забравяме, че някои хора не са в състояние да променят толкова бързо своите потребителски навици поради социално-икономическото си неравностойно положение и липсата на икономически ресурси. Затова, въз основа на дейностите в Climate Vox, се опитайте да дадете практически, реалистични примери, които всеки може лесно да приложи в ежедневието си.

Опитайте се да включите екологосъобразни практики и зелени действия, взети от разнородните култури и личния опит на участниците.

Освен това не забравяйте, че поради неравностойното си социално-икономическо положение, някои хора не биха могли да се почувстват способни или спокойни да променят своите потребителски навици, тъй като основно им липсват икономически ресурси. Ето защо въз основа на дейностите в Climate Vox се опитайте да дадете практически, реалистични примери, които всеки може лесно да приложи в ежедневието си.

В нашата тестова фаза успяхме да изведем от обратната връзка, получена от участващите обучители, че като цяло участниците не само са развили известна осведоменост за общото съдържание и проблемите на климата чрез участието си в Climate Vox, но и за начина, по който реагират на тях.

По отношение на придобитите знания, участниците ще могат:

- да разбират **основите на изменението на климата;**
- да определят **със свои думи какво представлява изменението на климата;**
- да **разграничават** между влиянието, което изменението на климата оказва върху екосистемите и местните общности
- да проучат **някои мерки за защита, които са в сила на тяхната територия и могат да направят сравнение с други страни.**

По отношение на щадящото климата поведение, участниците:

- **ще могат да анализират някои аспекти от ежедневието си, за да открият начини за въвеждане на поведение, щадящо климата (например избор на рецепти/храни, алтернативи на опаковки);**
- **ще знаят как да променят ежедневието си, за да се придържат към**

по-благоприятно за околната среда поведение, и да се опитат да мотивират семейството си да направи това;

- ще могат да подобрят управлението на наличните им ресурси и да пестят бюджет, например: мерки за пестене на вода и енергия, които също имат положително въздействие върху собствения бюджет и са довели до размисъл върху собственото поведение по време на фазата на тестване на Climate Box;

По отношение на нагласите, свързани с изменението на климата, участниците ще могат да:

- открият нови възможности за щадящо климата потребление в ежедневието си;
- потърсят допълнителна информация за климатичната криза;
- действат като мултипликатори за другите и посланици на околната среда, за да повишават осведомеността и да разпространяват научените добри практики

Препоръки

Въз основа на тестовата фаза и предвид обратната връзка и коментарите, получени от учителите и участниците в Climate Box, бяха разработени редица препоръки за бъдещите преподаватели и учители, които искат да възпроизведат дейностите на Climate Box в други контексти и с нови бенефициенти.

Тези препоръки са групирани по тематични направления:

1. Учебно съдържание

- Преди същинските учебни сесии се нуждаете от предварителна информация и подготовка, за да можете да адаптирате учебните материали, да се сдобие с необходимите инструменти и да планирате правилно дейността;
- Уверете се, че сте добре осведомени и запознати с обхванатото съдържание, преди да започнете дейност. Квалифицираните учители осигуряват смислено и подходящо обучение за възрастни;
- Осигурете чувство за мярка в началото на сесията за обучение, както и вариантите за интегриране на теми и дейности от Climate Box, които са най-осъществими и конкретни за вашите участници, като вземете предвид техния социално-културен произход и потребности от обучение;
- Включете нови интересни теми, които могат да бъдат от значение за вашите

участници, като вземете предвид тяхната култура и ежедневие. Темите, включени в инструментариума на Climate Vox, могат лесно да бъдат адаптирани, задълбочени и допълнени с нови теми.

2. Достъпен език

- Уверете се, че съдържанието е достъпно за всички, като използвате подходящ основен или разширен език, в зависимост от предварителните знания и езиковото ниво на участниците. Обърнете внимание на лицата, за които езикът не е майчин, и на всички други лица с ниски езикови умения. В описанието на учебните дейности сме се опитали да предоставим оценка на необходимото езиково ниво. Това обаче е само ориентираща информация. Във всеки случай първо трябва сами да прецените дали въпросната дейност е осъществима за вашите обучаеми.
- Опитайте се да избегнете езиковите бариери, като насърчавате равноправното участие на всички участници. Опитайте се да опростите учебното съдържание, като възприемете прост и достъпен за всички език.
- Използвайте възможно най-много интерактивни материали и изображения, за да улесните по-доброто разбиране, напр. използвайте снимки, показващи ефектите от изменението на климата. Визуалната комуникация относно изменението на климата е много важна, привлича вниманието на учащите се и предизвиква емоции.

3. Предоставяне на обучение и образователна оферта

- Организирайте и планирайте своята сесия за обучение: потърсете възможните материали и инструменти, от които се нуждаете, за да осъществите конкретна

дейност, помислете как да управлявате класната стая (брой участници, работни екипи, сесия лице в лице или онлайн и т.н.) и какви образователни нужди и цели искате да постигнете чрез тази конкретна дейност;

- Уверете се, че продължителността на дейностите е съобразена с конкретните нужди и броя на участниците. Продължителността на дейностите, предложени в Климатичната кутия, е ориентиrowъчна и следователно вие сами трябва да определите съдържанието и продължителността на дейностите по подходящ начин;
- Осигурете както теоретични, така и практически дейности, които могат да бъдат възпроизведени у дома;
- Използвайте практически и приложими примери от ежедневието на учащите, така че те да разберат проблемите и въздействието на тяхното поведение и избор на потребление върху изменението на климата;
- Отговарят на предизвикателствата на обществото на 21-ви век. Вдъхновете се от новите глобални предизвикателства, като например енергийния проблем, който има пряко въздействие върху потреблението на домакинствата и може да се използва като инструмент за дискусия и по-нататъшно обмисляне сред учащите;
- Предложете дейности на терен и практически занимания, включително на открито в парка, на пазара, с фермер, на плантация, за да помогнете на учащите да придобият нови умения за дома, кухнята и ежедневието като цяло;
- Предложете симулационни дейности, основани на сценарии от реалния живот и ролеви игри. Например, учащите могат да се поставят в ролята на активист за климата, политик, гражданин или предприемач, за да обсъдят различните интереси

и да постигнат съгласие за общи решения в полза на всички заинтересовани страни.

- Не се опитвайте да убеждавате или да поучавате учащите – това обикновено не е много ефективно и е по-вероятно да предизвика съпротива.

4. Позитивна среда и цялостен подход

- Вземете предвид социално-икономическите, емоционалните и образователните потребности на участниците, за да осигурите цялостен подход при изпълнението на определена дейност;
- Съобразете се с нуждите от приобщаване, равенство, със справедливостта и уважението към многообразието;
- Проявете добра преценка и обсъдете вариантите, които изглеждат най-осъществими за конкретните обучаеми. Ако не го направите, това може бързо да доведе до отбранителни реакции, тъй като учащите ще смятат дейностите за неподходящи или неадекватни на техните нужди и социално-икономически, неравностойни условия;
- Осигурете положителна среда в класната стая, като гарантирате равностойно участие на всички учащи и избягвайте чувството на неудовлетвореност и неадекватност. Някои дейности или съдържание може да са неподходящи за конкретните обучаеми или да предлагат екологични решения, които не могат да бъдат възприети от тях, от социално-икономическа гледна точка, поради липса на ресурси, пари и т.н.;
- Осигурете работна среда с това ниво на морална чувствителност, необходимо за изграждане на уважителни отношения между участниците;
- Увеличете мотивацията на участниците, опитайте се да ги въвличете в дейностите и да укрепите чувството им за самоотговорност, самостоятелност и увереност в себе си и своите способности;
- Насърчавайте решаването на проблеми чрез сътрудничество и диалог в малки работни групи и търсене на творчески и иновативни решения.

5. Тийм-билдинг

- Насърчете екипния дух, като дадете възможност на участниците да споделят своя опит и да обменят добри практики. Самите обучаеми могат да действат като “обучители” и да представят своите констатации, да ги свържат със собствения си опит и да ги обсъдят след това;
- Организирайте някои дейности в началото на обучението, за да разчупите леда и да създадете спокойна и положителна работна среда за участниците;
- Насърчавайте споделянето на опит чрез дейности, които позволяват на участниците да се поставят на мястото на другите, напр. ролеви игри;

- Насърчаване на взаимното разбиране и межкултурната комуникация между участниците;
- Насърчаване на социалните отношения и сплотеността в работните групи, както и на социално-емоционалното обучение. Образованието по въпросите за климата наистина трябва да се разглежда като част от процеса на социализация, при който хората се научават да действат по по-екологичен начин чрез своята социална интеграция, споделяне на общи ценности с другите, опит на терен и участие в колективни програми и дебати;
- Дадете възможност на участниците да се включат в дебата, да се научат да аргументират идеите си и да отстояват мнението си в колективен дебат. По този начин те ще направят важна крачка към това да се превърнат в активни и отговорни граждани;
- Насърчаване на социалния капитал: насърчете ангажираността и участието в дебати за климата по време на и след обучителните сесии, за да се стимулира личната и колективната ангажираност. Всеки може да бъде двигател на промяната.

6. Овластяване

- Насърчавайте саморефлексията и повишаването на чувствителността на хората към собственото им поведение и нагласи, за да започнат лична екологична промяна в малък мащаб и с прости, ежедневни екологични практики;
- Насърчавайте самостоятелност в критичното мислене и застъпничество за промяна. Критичното мислене в частност ни позволява да анализираме сложни ситуации (или злободневни проблеми), както и да разпознаваме и критично да анализираме различни сценарии и ситуации. Критичното мислене е една от ключовите компетентности на глобалните граждани за по-добро разбиране на климатичните явления и тяхното въздействие върху нашето ежедневие;
- Разпространение на посланието: действайте като “мултипликатори” за другите. Всеки може да повиши осведомеността за климатичните промени сред членовете на своето семейство, приятелите си и хората около себе си, и да ги помоли да направят същото, защото всеки може да промени нещо.

Използване на Climate Vox ресурсите и инструкции за употреба

Предлагаме няколко прости стъпки за ефективно въвеждане на метода "Climate Vox" и превръщането му в положителен учебен опит за обучаемите.

1

Изберете темата, която ви интересува, измежду шестте модула за обучение в Climate Vox (M1-M6);

2

Всеки модул съдържа три специфични тематични единици, които ви позволяват да задълбочите съдържанието на всеки модул. В темите на всеки модул (T1, T2 ...) ще намерите набор от практически дейности (D1, D2 ...), които можете да извършите с вашите обучаеми, както е описано например в M1-T1-D1;

3

Всяка дейност е структурирана под формата на план на урока, който включва информация за продължителността на дейността, броя на участниците, списък на инструментите и подробни инструкции стъпка по стъпка, които да ви помогнат да осъществите дейността правилно;

4

Подгответе урока си предварително, като съобразите съдържанието на различните дейности от Climate Vox с предварителните знания и педагогическите нужди на обучаемите;

5

Направете урока си по-интерактивен, като изтеглите безплатно приложението Climate Vox и интегрирате образователното си съдържание с поредица от удобни за ползване видеоклипове, игри и тестове. За да изтеглите приложението Climate Vox, следвайте инструкциите приложените.

6

Насърчавайте обучаемите да оценяват личните си умения по самостоятелен и направляван от тях начин, като получите достъп до инструмента "Паяк на компетенциите" за самооценка. Инструментът е вграден в приложението Climate Vox и може да бъде достъпен оттам. Достъпът до него може да бъде осъществен и директно тук:

7

Осигурете необходимото време в края на всяка дейност, за да обсъдите различните преживявания и да насърчите личната и колективната саморефлексия.

8

Допълнителни дейности за обучаемите: Можете да предоставите на обучаемите упражнения, които те могат да изпълняват в свободното си време, за да подобрят учебния процес (напр. наблюдение на седмичното генериране на отпадъци или създаване на седмичен контролен списък за консумация на храна), за да се гарантира, че те практически прилагат наученото в ежедневието си.

Заклучения

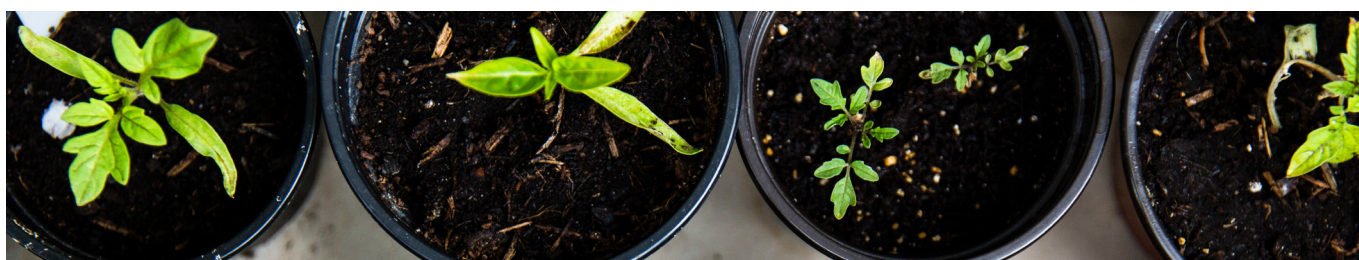
В днешно време са необходими индивидуални и колективни действия както на местно, така и на глобално равнище, за да се намали човешкото въздействие върху екосистемите, като същевременно се насърчат възможно най-много хора да променят навиците си и да възприемат в ежедневието си екологосъобразни практики и начин на живот. Изменението на климата е глобален проблем, който изисква радикални действия, корекции в политиката и широко културно утвърждаване, както и възможности за обучение с цел информиране, повишаване на осведомеността и насърчаване на хората да променят личните си нагласи и поведение по отношение на климата.

За тази цел всеки отделен човек може да промени нещо, поради което инвестициите в инициативи, подобни на Climate Vox, се очакват с нетърпение.

От тестовата фаза в Германия, Австрия, Испания, България, Белгия, Сърбия, Португалия и Хърватия основните резултати показват, че обучаемите се чувстват овластени да се борят срещу изменението на климата и са придобили допълнителни знания, за да започнат малки промени в ежедневието си потребление и навици. Освен това възможността да участват във възможностите за обучение на възрастни учащи и да получат достъп до безплатно образователно съдържание по въпросите на климата, позволява на хората да се информират и обучават по-добре, да се самооценяват, да променят собственото си знание и умения, да променят поведението си и да определят нови стратегии за възприемане на устойчив начин на живот.

Climate Vox може лесно да се използва в различни учебни контексти и държави, като гарантира пълноценното участие на различни групи хора. Проектът предлага конкретни препоръки по следните аспекти: съдържание на обучението, достъпен език, провеждане на обучението, позитивна среда и холистичен подход, тийм-билдинг (изграждане на екип) и овластяване. Приложението на тези препоръки може да подпомогне преподавателите на възрастни да осигурят интерактивно, интегрирано и приобщаващо обучение за всички хора в неравностойно, социално-икономическо положение.

В заключение, чрез проекти като Climate Vox хората могат да бъдат включени в бъдещи дебати и обмен, за да се създадат активни и отговорни мрежи от граждани, които могат да участват в процесите на изготвяне на политики, свързани с околната среда и климата, и да влияят върху важни решения, които имат пряко въздействие върху живота им.

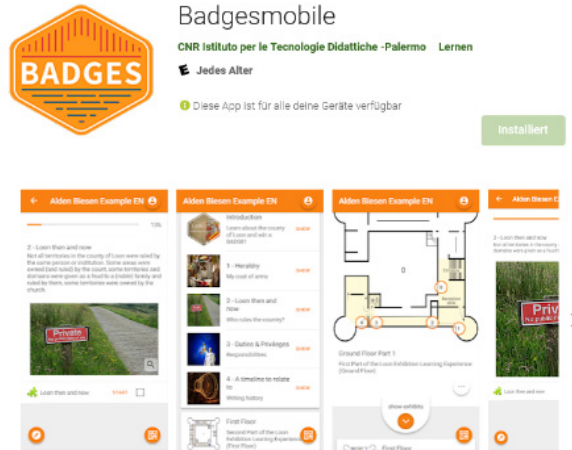

Анекс

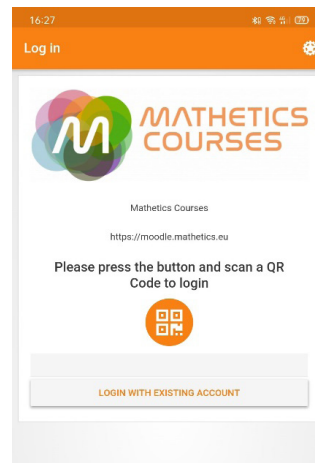
1. Изтеглете приложението Badgesmobile, използвайки следния QR код:

(За Android and IOS)

2. Регистрирайте се, използвайки ПРИЛОЖЕНИЕТО.

2.1 Сканирайте този QR код

3. Ще получите код за потвърждение на вашия имейл

3.1 Въведете кода в ПРИЛОЖЕНИЕТО

Важно: Първоначалният достъп може да отнеме няколко минути

For more information:

climatebox.bupnet.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.